

Manuel Iñarra Lizaratzu

*Oiartzun,
Gipuzkoa
(1924-2011)*

Aurkibidea

Biografia

Manuel Zamalbideko Bidegurutzeta baserrian jaio zen (orain desagertua dago baserri hori). Gazterik hasi behar izan zuen fabrian lanean. Hasieran, Laneran; ondoren, Pasaiaiko Astilleroetan; eta, azkenean, Luzuriagan aritu zen, erretiroa iritsi zitzaion arte. Lan asko egin bazituen ere, berez arotza zen Manuel. Gizaseme isila zen, baina gustura aritzen zen garai bateko kontuak kontatzen.

Zintak

OIA-063

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-10-29
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane
- **Transkribatzailea(k):** Errazkin, Aitor

OIA-064

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-10-29
- **Iraupena:** 54 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

OIA-065

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-10-29
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

Pasarteak

1. Egun osoan lanean

- **Erref:** OIA-063/004
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 00:11:22. **Bukatu:** 00:15:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Manuel oso gazterik hasi zen lanean: hasieran, Errenteriako Laneran; gero, Astilleroetan; eta ondoren, Luzuriagan, erretiratu arte. Inaxik baserrian nahiko lana bazuen. Oso gazterik hasi zen mendira iratzeetan. Menditik etorri eta baserriko lanak. Baserriko lanaz gain, etxekoak. Amona sukaldean arrosarioa errezatzen eta beraiek ikuilutik erantzuten. Zamaka.</p>

Transkripzioa

- Hoi lana ematen diazu kontatzeko!
- Ni, hamabi urte kunplituta, [aurreneko] hasi nitzan lanian. Errentean, Fabril Lanera, ez dakit aitzia bazun... Bota zen. Han. Zortzi ordu, hiru pezta eunian. Hariya lotzen. Lana itten zen, ta haik'e lotzen.
- Nik esango zaittut... A, bueno, segi...
- Soldau joan arte. Soldau eaman tziatenian, ta etorri nitzenian ez nintzan hara jun. Han lanik etzen itten, biño irabazi're ez. Han ez zinen zikintzen

baino, ta handik alde in gendun.

- Lanera?

- Lanetik alde in nun. Ta enkargatuak berriz: "Honea heldu al haiz uaindik? Hemen ez duk ezer irabazteko, moteil!" Ta... martxa in nun.

- Ta noa jun... Geo, beste...

- San Pedroa. Astillerota.

- A...

- Han ere beste bi urte in nittun, ta hua're ez zitzaiten asko gustatzen, ta... Geo,... Luzuriagan sartu nintzen. Luzuriagan hogeita beatzi urte in nittun, pasiak... Ta jubilaziyua hirurogei urtetan eman ziguten, ta kitto.

- Ja... Nahiko lan inta!

- Uan ni(k) sango zaittut: hamalau urtetako hasi nitzan mendira iatzian (iratzea) bila, iatzia baakizu zer den... Bale. Aittona difuntukin, mendira, hara. Hamabost-hamasei urte nittun denboan, iatzia ebakitzen zuten, ta behiak lotzen zittuzten uztarriyan, behiak hartu, gurdiya jarri harrei, ta mendira... Hala, segi taka-taka-taka-taka-ta... Mendira jon ta, geo, genun irriyo bat; mendiya ayeka baten erdiya, ta beste erdiya atera in behar zen iatzia. Zamaka in zamakin edo bestela jorra erdiya jarri gurdiyai, ta goitti kartzen genun ta hura bota, lurrea. Berriz atzea jon, beste erdiya gurdiyan jarri, ta goitti ekarri. Ta bota zenun hua, harri gañin jarri. Gurdiya ondo jartzen zenun denboan, etxea. Etxea etorri. Ilunakin iual etortzen giñan... In ber izaten zien metak, ilunduta igual. Anaia, sega hartu ta mazka ebakitzea, bestia, metan gañea, ta ni sardia hartu ta gurditikan, iatzia botzea. Meta iten gendun denboan, bueno, oain segi, txokorra bota behiai errapea, ta txokorrai eana(ra)zi, azpiyak atea, azpiyak egin, behiai jaten eman, asper-asper iña, ta, geo, amona difunta sukaldin arrosayua errezatzen... Bai, hori bai, beak errezatu beharkou!

- ... Ta geo, ikullutikan gu, kontestatzen! Hoi, hoi egiya da, hoi egiya da... Konpa(ra)zio batea, sukaldia hemen bezela ta ikuilua hor bezela edo, hola genun... Ja aitzen genun...

- Klaro, dena bihan... Klaro...

- Bai... Bai, dena bihan, aitzen genun, biño amona sukaldian arrosayua errezatzen, ta guk ikuillutik kontestatu... Ta in beharko ganea, e! Dudik jarri! Hua denak itten genittun denboan, afai bokarua in, ta hotzak akatzen, sua're itzaliya izaten genun, hotzak akatzen ohira. Hala! Hurrungo goizian, jaiki, goiz, zazpiyak laurden gutxi, zazpiyak, baratza berdura jartzea. Ama Errenteira joaten zen esniakin, ta guk jarri ber genun berdura esne hartzailientzako: tipula edo, porrua edo, tomatia edo... Zena zela. Haik bildu, pronto jarri xexto batin, behiak jeitxitzen zittun amak, marmitetan esnia jarri, astua preparatu, ta ama, haik saltzea. Ta gu, itxeko lanak itten: bazkaiya jarri, azienda gobernatu, berriz azpiyak atera, mazka ebaki, ta eman. Ta kitto. Segi hor. Ta, goitti jon, ohiak in, etxia txukundu... Denak.

2. Taloa eta ogia

- **Erref:** OIA-063/006
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:18:53. **Bukatu:** 00:21:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

<p>Gorriak ikusia da Inaxiren ama. Gaur egun taloak egiten ezagutu du jende askok. Izan ere, gaztetatik hasi zen Inaxi taloak egiten. Ogia ere izaten zen, errazionamenduan banatzen zutena, baina ez dakit zer baino gogorragoa. Irina Nafarroatik ekarri behar izaten zen.</p>

3. Nafarroara irin bila

- **Erref:** OIA-063/007
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:21:10. **Bukatu:** 00:24:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Manuel gogoratzen da arto irina Nafarroatik ekartzen zutela. Taloa egiteak lan handia zuen, eta hura ere ez zen sobera izaten, irina falta izaten baitzen. Gosea kentzeko, artoa txikitu eta esnearekin egosiz jaten zuten. Ttentteka jarri. Surtan.</p>

4. Galtzerdi txuriak jantzi nahi

- **Erref:** OIA-063/009
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:26:35. **Bukatu:** 00:28:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

<p>Josten Ollokinen ikasi zuen. Galtzerdiak eta oinetakoak eskas ziren orduan eta galtzerdi txuriak mezarako bakarrik izaten ziren. Baina Inaxik galtzerdi txuriak jantzi nahi eta haren peripeziak! Puntua nerez ikasi nun, libru ta beira. Ni izandu nitzan ollanda bat. Holaz. Hika.</p>

5. Blusa josten, gordeka

- **Erref:** OIA-063/010
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:28:45. **Bukatu:** 00:31:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Anaiaren alkandorarekin beretzako blusa bat egin zuen Inaxik. Amaren gordean egin zuen. Zipiztu.

6. Goiz erretiratu behar

- **Erref:** OIA-063/011
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:33:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

<p>Ezkongai zeudenean, Manuel Inaxik lanak bukatu zain egoten zen. Inaxi berandu erretiratzen zen dantzalditik eta etxean zigorra izaten zuen zain. Garai hartan, 10etarako etxean egon behar zen. </p>

7. Nobio kontuak

- **Erref:** OIA-063/013
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:34:00. **Bukatu:** 00:36:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

<p>Bileratik berandu joaten zelako, amak afari gabe uzten zuen. Inaxiren amak ez zion uzten bikoteari bakarrik egoten. Inaxik bost edo sei mutil izan zituen Manuelen aurretik. </p>

8. Nobio zuhurra

- **Erref:** OIA-063/015
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:37:10. **Bukatu:** 00:38:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Nobio batek ezkontzeko eskatu zion Inaxiri, baina mutil zuhurra zela eta, utzi egin zuen.

9. Atxarraztalua sufiziente ibiliko duen emakumea behar

- **Erref:** OIA-063/017
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:39:10. **Bukatu:** 00:39:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

<p>Beste nobio batek ere ezkontzeko eskatu zion eta Inaxik ea zein baldintza jartzen zion galdetu zion. Mutilak halaxe erantzun zion: atxarraztalua sufiziente ibili behar zuen emakumea behar zuela. Hura ere utzi egin zuen Inaxik.</p>

10. Nobio gezurtia

- **Erref:** OIA-063/019
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:42:00. **Bukatu:** 00:45:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

<p>Inaxiri nobio batek gezurra esan zion, eta utzi egin zuen. Aurretik oparitutako ordularia ere itzuli zion; mila puska eginda, baina baita itzuli ere.</p>

11. Elkarrekin hasi zirenekoa

- **Erref:** OIA-063/020
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:45:25. **Bukatu:** 00:47:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Manuelekin nola hasi zen. Tolosara joan ziren, inauterietara. Ordularia oparitu zion Manuelek.

12. "Adoración nocturna"

- **Erref:** OIA-063/021
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:47:18. **Bukatu:** 00:50:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kongregazioak

Laburpena:

<p>Manuel "Adoración nocturna" eliza taldekoa zen. Erreteriarra jaitsi eta gaua elizan pasatzen zuten. Ehiztariak eskopetarekin joaten ziren goizeko lauretan. Herniora asko joaten ziren, trenez eta autobusean. Lehendabizi, oinez ibiltzen ziren, eta, gero, bizikletan. Hika.</p>

13. Zabalbidetik Erreteriarako bidea

- **Erref:** OIA-063/022
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:50:02. **Bukatu:** 00:52:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Erreteriarra oinez ibiltzen ziren, Zamalbidetik. Bide eskasak ziren. Alpagatekin joan eta kalean zapatak jantzi. Astoa ere trabatuta gelditzen zitzairen. Asto bat ito egin zen, gainera. Bidea konpontzen hasi ziren, baina gerra etorri eta bertan behera gelditu zen. Gero, Lapaza medikua alkate jarri zenean, errepidea egin zuten.

14. Gerra garaiak

- **Erref:** OIA-063/023
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:52:55. **Bukatu:** 00:55:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Inaxi justuan atera zen bizirik gerran. Arropak zabaltzen ari zela, Munuanditik tiro egin zioten. Zentimetro batzuengatik libratu zen. Soldaduek baserritik dena eramaten zuten. Ezin zen ezer esan. Udaletxean entregatu ere egin behar izaten zen, eta, etxean, goseak. Manuelen etxetik 16 oilasko eraman zituzten. Hainbeste lan eta penarekin, beharko igandeetan dibertitu.

15. Bilerak non-nahi

- **Erref:** OIA-063/025
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:56:16. **Bukatu:** 00:58:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Dantza
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Frailenean bilera egiten zen. Alpagatak ederki urratzen zituzten dantzari. Unzaskon ere jotzen zuten soinua, Listorreta inguruan. Garai hartan ez zeuden orain bezalako aurrerapenak, baina jendea enteratzen zen dantza non izaten zen.

16. Baserrian beti lana

- **Erref:** OIA-063/027
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 01:00:17. **Bukatu:** 01:02:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Manuel ere aritzen zen baserrian lanean, lantegitik etorrira. Belarretan, artajorran, behiak jaisten, azpiak ateratzen, arrosarioa errezatzen... Nahikoa esne ez sukaldean, eta errapetik ahoko zulora. Baserria lotua da. Inaxiri gehiena hazienda zaintzea gustatzen zitzaion.

17. Hazienda pallakatu

- **Erref:** OIA-064/001
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:45

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Hazienda gobernatzea ez zen jaten ematea bakarrik: garbitu ere egin behar izaten zen. Eskuilarekin garbitu ondoren, animalia goxatu egiten zen, pallakatu, eta animaliak eskertu egiten zuen.

18. Iratzetan

- **Erref:** OIA-064/002
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:01:45. **Bukatu:** 00:03:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Behien azpitarako iratzea ekarri behar izaten zen. Lan handia zuen. Egun guztia hartan aritu eta gero ere eguneko betiko lanak egin behar izaten ziren. Iratze-lekuak non zituzten. Toponomia: Unzasku, Listorreata, Urdau (urdaburu), Malbazar... Segan aritzea emakumeentzat gogorra zen.

19. Etxean eta kanpoan lanean

- **Erref:** OIA-064/004
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:03:45. **Bukatu:** 00:04:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Manuel lantegitik etorrira ere baserrian lanean aritzen zen, eta askotan, baita auzolanean ere.

20. Esnari ura

- **Erref:** OIA-064/006
- **Iraupena:** 0:03:55. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:08:55

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Behin, xanistebanetan, postrea prestatu zuen Inaxik. Marmitatik esne pixka bat hartu, urarekin bete, eta arroz-esnea egin zuen familiarentzat. Baina aita

haserretu egin zitzaion, esnari ura botatzea bekatua omen. Txantxilla. Atetzen tzeian.

21. Zer jan, huraxe eman

- **Erref:** OIA-064/008
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:10:40. **Bukatu:** 00:14:00

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Aguazilak baserritarrak zaintzen aritzen ziren; esnari ura botatzea galarazita zegoen. Ur pixka bat botaz gero ez da nabaritzen. Haurrentzat ere ura botatzen zitzaion behi-esnari; bestela, lodiegia izaten zen. Behi guztiek ez dute esne berdina ematen. Lehen, behi zuriak ziren hemen; esne lodiagoa izaten zuten. Uztarrian dabilen behiak ere ez du esnea hain goxoa izaten. Animalari zer eman jateko, halaxeko haragia: txerriari ogi asko emanda, gizen gehiegi; giñarra ateratzeko, artoa edo ezkurra. Atak haragia belaka. Oiloari artoa ez bazaio ematen, arrautzak txuriagoak. Bazenekizun.

22. Haziendaren gobernua

- **Erref:** OIA-064/009
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:14:00. **Bukatu:** 00:15:00

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Garai batean, hazienda ongi gobernatzen zen; belar asko egiten zen. Orain pentsua ematen zaio. Oiloak kaiolan arrautzak azkarrago egiten ditu, baina kanpoan dabilenak arrautza hobeak.

23. Baserritik lantegira

- **Erref:** OIA-064/011
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:15:40. **Bukatu:** 00:18:25

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserrria vs. Kalea

Laburpena:

Manuel arotza da. Laneran ikasi zuen arotz. Soldadutzaren ondoren, San Pedroko astilleroeta joan zen. Barkuan arotza behar zela-eta joan zen, baina itsasoan mareatu egiten zen. Gero hasi zen Luzuriagan.

24. Luzuriaga

- **Erref:** OIA-064/015
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:24:40. **Bukatu:** 00:27:20

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

1960an, 3.000 langile zituen Luzuriagak. Makinak sartu zirenean, langileak kanpora. Land Rover-aren motorra egiteko minutu bat pasatzen zen. Makina berriekin, 43 segundoan bost motor egiten ziren. Gero itxi egin zen eta Lasartera joan ziren. Nafar asko etorri zen Pasaiera ikastera. Zalantza zuten lantegia edo baserria eta Manuelek esaten zien hobe zutela lantegia. Gero esan izan zioten fabrika hobeto zeudela.

25. 30 hilabeteko soldadutza

- **Erref:** OIA-064/017
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:29:55. **Bukatu:** 00:31:05

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Manuelek Burgosen eta Albaceten egin zuen soldadutza. 30 hilabeteko soldadutza. Alfer-alferrik.</p>

26. Konfesioak

- **Erref:** OIA-064/019
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:35:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Konfesio kontuak. Apaizek matrimonioaren bete-beharrak ongi egiten ziren galdetzen zuten garai batean. Baraua ez hausteko aurpegia garbitzeko beldurrez ibiltzen ziren. Gauzak aldatu dira eta horrela hobeto, dio Inaxik.

27. Baltsa dantzatzea, bekatua

- **Erref:** OIA-064/021
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:35:35. **Bukatu:** 00:37:10

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Txikierdin baltsa dantzatu eta txibatoek apaizari esaten zioten. Zigortu egiten zituzten, kongregazioko zinta gabe jauna hartzera, eta jendea esamesaka. Hika. Geok aitzen genittun.</p>

28. Elizaren aldaketak

- **Erref:** OIA-064/023
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:45:00. **Bukatu:** 00:48:40

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Inaxik dio jainkoa bera izango dela, baina legeak jartzen dituztenak ezetz. Manuelek erlijioak indar handia zuela dio. Albaceten soldadutzan gertatua kontatu du: mezatan barre egiteagatik tenienteak kargua hartu zion soldaduari. Lehen, haurra hurrengo egunean bataiatu behar zen; orain, hilabeteetara. Inaxiren garaian, haurra eduki eta 8 egun etxetik atera gabe egon behar zen; ateratzekotan, teilarekin egin behar zen. Egin gabetenikan.

29. Desagertutako baserriak Ugaldetxon

- **Erref:** OIA-065/002
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:02:40. **Bukatu:** 00:04:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Ugaldetxon aldaketa asko egon dira azkeneko urteetan: etxe asko egin dira, errepideak auzo erditik... Industrialdeak egiteko baserri asko bota ziren. Zuaznabar errota oraindik zutik dago, baina asko bota zituzten: Palazio, Txoko, Olai, Juansendo, Olazar...

30. Ugaldetxo, lehen

- **Erref:** OIA-065/004
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:04:20. **Bukatu:** 00:05:05

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Ugaldetxon orain baino zerbitzu gehiago zeuden garai batean: ferratokia, ile-apaindegia, denda...

31. Etxeen prezioak

- **Erref:** OIA-065/007
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:11:20. **Bukatu:** 00:11:50

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Gaur egungo etxebizitzaren prezioak ez du zerikusirik orain dela 50 urtekoekin.

Garai hartarako ere garestiak ziren, baina eskuragarriak. Inaxi eta Manuelek gogoan dute auzoko etxe bat 15.000 pezetan (90 euro) jarri zutela salgai.

32. Salataria eta fusilatua I

- **Erref:** OIA-065/014
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:40:50

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Emakume batek salatu, eta San Pedroko bat fusilatu egin zuten. Fusilatutakoaren alabari egurra emateko agindu zion Manueli nagusiak. Hezurak atera zituztenean, emazteak ezagutu egin zuen gizonarenak zirela; gerrikoarengatik ezagutu zuen. Fusilatuaren eta salatariaren semeak biak apaizak ziren eta elkar ezagutzen zuten. Kontzientzia astoak jana.

33. Salataria eta fusilatua II

- **Erref:** OIA-065/016
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:42:00. **Bukatu:** 00:42:55

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Fusilamendutik ihes egin zuen batek eta baserri batera iritsi zen. Hango emakumeak salatu egin zuen. Ihes egin zuen, baina harrapatu egin zuten falangekoek eta bertan hil zuten. Salatariaren eta fusilatuaren semeak apaizak ziren, eta, elkarrekin zihoazen batean, salatariaren semeak hildakoaren semeari erakutsi zion aita hil zuten tokia.

34. Senarraren mende

- **Erref:** OIA-065/018
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:44:00. **Bukatu:** 00:45:50

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Baziren emaztearen mende bizi ziren gizonak, baina normalean alderantziz izaten zen. Inaxik dio gizonari obeditu egin behar zaiola erakutsi ziotela, baina bera ez zegoen ados horrekin.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-13

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com